

Brüsszel, 2019.1.31.
COM(2019) 37 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

**Éves jelentés az Európai Unió külső tevékenységeit finanszírozó eszközök 2017. évi
végrehajtásáról**

{SWD(2019) 12 final}

GLOBÁLIS KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSOK

Az Európai Unió (EU) olyan összehangolt megközelítést mozdít elő, amely egyesíti az Uniónak és tagállamainak valamennyi elérhető eszközét annak érdekében, hogy olyan világ jöjjön létre, amely békésebb, és amelyet nagyobb jólét jellemez. 2017-ben Európa és a világ ismételten jelentős kihívásokkal szembesült. Az EU részéről átfogó lépésekre került sor a rendelkezésére álló szakpolitikák és eszközök teljességének felhasználásával, beleértve a diplomáciai, biztonsági, pénzügyi, kereskedelmi és fejlesztési intézkedéseket, valamint a humanitárius segítségnyújtást. Az elfogadott válságreakálási intézkedések kiterjedtek a világban zajló összes nagyobb válságra, és a tíz „legkevésbé békés” országban¹ is sor került fellépésekre.

Az EU mint erőteljesebb globális szereplő

2017-ben kezdetét vette az EU globális kül- és biztonságpolitikai stratégiájának² teljes körű végrehajtása. Az EU globális kül- és biztonságpolitikai stratégiája meghatározza az Unió globális szerepvállalásra vonatkozó alapvető érdekeit és elveit, és olyan jövőképet alkot meg, amely szerint az EU hitelesebben, felelősségteljesebben és gyorsabban reagálva léphet fel a világban.

Az EU továbbra is igyekezett kiküszöbölni a humanitárius válság, a szárazság és a bizonytalanság által okozott nagy fokú sebezhetőséget, aminek keretében több mint 2,2 milliárd EUR összegű finanszírozást nyújtott több mint 90 nem uniós országban végrehajtott műveletekhez. Változatlanul az Európai Unió és tagállamai nyújtják a legtöbb humanitárius segílyt a világon.

Az EU és tagállamai bocsátják rendelkezésre a legtöbb ODA-t – a globális viszonylatban nyújtott ODA több mint felét biztosítva ezzel. 2017-ben egyedül az Európai Bizottság 13,34 milliárd EUR-t folyósított ODA formájában.

Az EU globális kül- és biztonságpolitikai stratégiájának végrehajtása keretében zajló munka gyorsan és érdemben zajlott: kidolgozásra került egy koordinált éves védelmi szemle (CARD)³, és megalapításra került a Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat (MPCC)⁴, továbbá végrehajtásra került az európai védelmi cselekvési terv és az EU–NATO együttes nyilatkozat, valamint megállapodás született az állandó strukturált együttműködésről (PESCO)⁵.

Az EU globális stratégiája felismeri egy multilateralizmuson alapuló nemzetközi rendszer fontosságát. Az Unió és az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) a béke és a biztonság megvalósításának nélkülözhetetlen partnerei. A Líbia és a migráció kérdésére összpontosító, áttörést jelentő háromoldalú együttes Afrikai Unió–EU–ENSZ partnerség célja a fokozott együttműködés előkészítése a békére és biztonságra vonatkozó tágabb menetrend összefüggésében. A G5-ök Száhel-övezeti közös erőinek nyújtott támogatás szintén szemlélteti a globális-regionális biztonsági partnerségekbe való beruházások fontosságát.

Európai konszenzus a fejlesztési politikáról, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend végrehajtása

¹ Globális békeindex (2017), Institute for Economics and Peace.

² <https://europa.eu/globalstrategy/en/global-strategy-foreign-and-security-policy-european-union>

³ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/36453/coordinated-annual-review-defence-card_en

⁴ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/27763/military-planning-and-conduct-capability-mpcc_en

⁵ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/34226/permanent-structured-cooperation-pesco-factsheet_en

2017 júniusában a máltai elnökséggel közösen kiadott együttes nyilatkozat formájában a Tanács, a tagállamok, a Parlament, a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének nevében aláírásra került a fejlesztési politikáról szóló új európai konszenzus⁶. Az új konszenzus az EU válasza a nemzetközi együttműködés és fejlesztés terén tapasztalható globális tendenciákra és kihívásokra, amely összehangolja az Unió külső tevékenységét az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendjével és az abban foglalt fenntartható fejlesztési célokkal.

A konszenzus a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendben meghatározott „5 P” („People, Planet, Prosperity, Peace, Partnership” – emberek, bolygónk, jólét, béke és partnerség) köré épül, valamint kiegyensúlyozott és integrált megközelítést alkalmaz a fenntartható fejlődés gazdasági, társadalmi és környezeti dimenziói tekintetében.

Külső beruházási terv

2017-ben megkezdődött az EU nagyratörő külső beruházási tervének⁷ végrehajtása, miután szeptemberben hatályba lépett az Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFFA) létrehozásáról szóló rendelet. A külső beruházási terv 4,1 milliárd EUR ráfordítással (2,6 milliárd EUR vegyes finanszírozásra, 1,5 milliárd EUR pedig garanciákra) összesen 44 milliárd EUR összegű beruházást igyekszik mozgósítani Afrikában és az EU szomszédságában öt „beruházási keret” segítségével, amely a következőket foglalja magában: fenntartható energia és konnektivitás; a mikro-, kis- és középvállalkozások (mkkv-k) finanszírozása; fenntartható mezőgazdaság, vidéki vállalkozók és agráripár; fenntartható városok; és digitalizálva fejlesztés.

A külső beruházási terv elfogadása mérföldkőnek számít az Unió külső tevékenysége viszonylatában, ugyanis egyfajta katalizátorként elősegíti, hogy a magánszektor kivegye a részét a szélesebb körű globális szakpolitikai célkitűzésekkel kapcsolatos eredmények felmutatásából.

Hatékonyabb együttműködés az uniós tagállamokkal

A fejlesztési politikáról szóló európai konszenzus a közös programozást helyezi az EU azon törekvéseinek középpontjába, hogy hatékonyabban együttműködjön a tagállamokkal a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend végrehajtása érdekében. A közös programozás az erőforrások és kapacitások összevonásával növeli az európai fejlesztési együttműködés és külső tevékenység kollektív hatását és láthatóságát.

2017 májusában az Unió közös programozási folyamatait vizsgáló független értékelés⁸ megállapította, hogy a tevékenységek nyomán nőtt az EU, a tagállamok és az egyéb fejlesztési partnerek közötti együttműködés, és az országok szintjén jobban tetten érhető volt az EU és a tagállamok álláspontja és befolyása.

2017 végén 23 közös programozási dokumentum létezett, s ezek közül hét az év folyamán készült el. 36 további partnerországban szintén zajlott közös programozási folyamat.

A politikák fejlesztési célú koherenciája

⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/european-consensus-development_en

⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/eu-external-investment-plan-factsheet_en

⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-eu-joint-programming-process-development-cooperation-2011-2015_en

A politikák fejlesztési célú koherenciája megkívánja az EU-tól a fejlesztési együttműködési célkitűzések figyelembevételét valamennyi olyan szakpolitika végrehajtása során, amely hatással lehet a fejlődő országokra.

A Bizottság 2017-ben folytatta a politikák fejlesztési célú koherenciájának előmozdítását, beleértve annak beépítését a fejlesztési politikáról szóló európai konszenzusba, és hangsúlyozta annak jelentős hozzájárulását a fenntartható fejlesztési célok eléréséhez.

GLOBALIS DIMENZIÓ

Afrika

2017 fontos év volt az Afrika–EU stratégiai partnerség szempontjából. Májusban elfogadásra került az „Új lendület az Afrika–EU partnerség számára” című közös közlemény⁹, amelyet novemberben az Abidjanban megrendezett 5. Afrikai Unió–EU csúcstalálkozó követett. Megkezdődtek az előkészületek az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok csoportjával (AKCS-csoporttal) kialakítandó új kapcsolat kialakítására annak érdekében, hogy létrejöhessen egy egyenlő felek közötti, korszerű, politikai és célirányos „Cotonou utáni” partnerség.

2017 folyamán 40 új program került jóváhagyásra az afrikai stabilitással és az irreguláris migráció okainak kezelésével foglalkozó szükséghelyzeti alapot (Szükséghelyzeti Alap Afrikáért) felhasználó három régióban.

A bővítési régió

2017 egyik meghatározó politikai eseménye volt Juncker elnök értékelő beszéde az Unió helyzetéről¹⁰, amely ismételten tanúbizonyságot tett az EU-nak a Nyugat-Balkán bővítési perspektívája iránti egyértelmű támogatásáról, és megerősítette ezen elköteleződést.

Európai szomszédság

Az EU 2017-ben folytatta a felülvizsgált európai szomszédságpolitika (ENP) bevezetését annak érdekében, hogy a szomszédságpolitikai partnerországok stabilitásának megteremtésére, valamint az igényekkel jobban összehangolt partnerségek kialakítására vonatkozó közös célok megvalósuljanak. Felülvizsgált társulási menetrendekről születtek egyezségek Grúziával és a Moldovai Köztársasággal, és hatályba lépett az Ukrajnával kötött társulási megállapodás, amelynek részét képezi a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség is. Az EU átfogó és megerősített partnerségi megállapodást kötött és írt alá Örményországgal. A keleti partnerség novemberben tartott csúcstalálkozója „A 2020-ra kitűzött 20 cél”¹¹ alapján iránymutatást nyújtott a jövőbeli regionális együttműködés tekintetében.

Az uniós programok továbbra is támogatták a déli szomszédság – közöttük a szíriai menekülteket befogadó országok – államainak gazdasági, társadalmi, kulturális és politikai fejlődését.

⁹ JOIN(2017) 17 final, 2017.5. 4.

¹⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_hu.htm

¹¹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/20_deliverables_for_2020.pdf

Megállapodtak a 2017–2020-ra vonatkozó partnerségi prioritásokról Algériával és Egyiptommal, és előrelépés történt a hasonló közös prioritások meghatározása terén Örményországgal, Tunéziával, a palesztin területekkel, Azerbajdzsánnal és Belarusszal.

2017 májusában közös közlemény került elfogadásra a szomszédsággal kapcsolatos fejleményekről és az európai szomszédságpolitika felülvizsgálatának¹² végrehajtásáról.

Ázsia, Közép-Ázsia és a csendes-óceáni térség

Mind a 2017 júniusában megrendezett 19. EU–Kína csúcstalálkozó, mind az októberben megrendezett EU–India csúcstalálkozó bizonyította a globális és regionális kérdések – például az éghajlatváltozás vagy a biztonsági fenyegetések – kezelése iránti közös elkötelezettséget. 2017 során az EU széles körű együttműködési területek vonatkozásában politikai megállapodásokat írt alá Ausztráliával és Új-Zélanddal.

Az EU tevékenyen kivette részét a Bangladesben és Mianmar/Burmában kialakult rohindzsa menekültválság kezeléséből, és fokozta humanitárius erőfeszítéseit: októberben az ENSZ-szel közös szervezésben valósított meg egy donorkonferenciát, illetőleg a legnagyobb adomány is az Unió által került felajánlásra.

Latin-Amerika és a karib-tengeri térség

2017-ben előrelépés történt a dél-amerikai kereskedelmi tömbbel, a Mercosurral egy régióközi társulási megállapodásról folytatott tárgyalásokat, valamint novemberben a politikai párbeszédéről és együttműködésről szóló, Kubával kötött megállapodás ideiglenes alkalmazását illetően. Az év elején hatályba lépett egy Ecuadorral kötött többoldalú kereskedelmi megállapodás.

2017-ben az EU arra törekedett, hogy a Latin-Amerikával és a karib-tengeri térséggel folytatott együttműködése tekintetében olyan diverzifikáltabb modellre helyeződjön a hangsúly, amelyben kiemelt szerepet kap a beruházás, a kutatás és az innováció, valamint az oktatás és a digitális menetrend.

EMBEREK

Humán fejlődés

Az EU fejlesztési politikájának középpontjában a szegénység felszámolása (1. fejlesztési cél), az egyenlőtlenségek és a megkülönböztetés elleni küzdelem (10. fejlesztési cél), valamint a „senki ne maradjon le” elve áll.

Az olyan globális kezdeményezésekben való közreműködés, mint például az AIDS, a tuberkulózis és a malária elleni küzdelmet célzó globális alap (GFATM), az Oltóanyag- és Védőoltási Világszövetség (GAVI), a globális partnerség az oktatásért (GPE) és az Education cannot Wait program biztosította, hogy az EU jelentős szerepet töltsön be az egészségügyre (3. fejlesztési cél) és az oktatásra (4. fejlesztési cél) vonatkozó nemzetközi szakpolitikai menetrend alakításában. E kezdeményezések 11 millió személy számára tették lehetővé a létfontosságú HIV-kezelésekhez való hozzáférést,

¹² JOIN(2017) 18 final, 2017.5.18.

valamint 17,4 millió tuberkulózisos eset kezelésére és a malária megelőzése érdekében 795 millió, ágy fölé helyezhető szúnyogháló kiosztására került sor. A globális partnerség az oktatásért (GPE) programnak nyújtott 2015. évi uniós támogatás révén a 2002. évi adatokhoz képest 72 millióval több gyermek járt általános iskolába a partnerországokban.

Az EU az Erasmus+ program révén segítette a partnerországokat az egyének foglalkoztathatóságának fokozásában. 2017-ben több mint 40 500 egyéni mobilitási támogatás odaítélésére került sor tanuló és iskolai alkalmazottak számára, s ezeknek több mint a fele a szomszédságpolitikai partnerországokat és a bővítési országokat érintette. Emellett nagyjából 350, a Horizont 2020 együttműködésen alapuló projektjeiben való nemzetközi részvétel kapott körülbelül 40 millió EUR összegű uniós támogatást.

Megújult hangsúlyt kapott a fejlődés és a nemzetközi együttműködés kulturális dimenziója, miután 2017 májusában elfogadásra kerültek „A Tanács következtetései a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó uniós stratégiai megközelítésről”¹³.

A nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése

Az EU és tagállamai továbbra is világszinten vezető szerepet töltenek be a nemek közötti egyenlőség, valamint a nők és a lányok társadalmi szerepvállalásának előmozdításában (5. fenntartható fejlesztési cél). A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó, 2016–2020-as időszakra szóló uniós cselekvési terv¹⁴ végrehajtásáról szóló első jelentés 2017-ben jelent meg¹⁵.

A Bizottság szorosan nyomon követi a nemek közötti egyenlőség terén tapasztalható előrelépéseket, valamint a nemi alapú erőszak elleni küzdelmet a bővítési régióban. Ezek a kérdések a csatlakozási tárgyalások, valamint a 2017. évi bővítési csomagban¹⁶ bemutatott stabilizációs és társulási folyamat keretében is megvitatásra kerülnek.

Reflektorfényben a nemi alapú erőszak

2017-ben elindult a „Reflektorfény” kezdeményezés¹⁷, az EU és az ENSZ új partnersége, amelynek középpontjában a nők és lányok ellen elkövetett erőszak valamennyi formájának felszámolása áll. Ez a kezdeményezés – amelyet az EU 500 millió EUR összeggel támogat – regionális szinten törekszik átalakító erejű változások elérésére, és az e célból tett erőfeszítések Ázsiára, a Csendes-óceán térségére, Afrikára (különösen Szubszaharai-Afrikára), Latin-Amerikára és a karib-tengeri térségre összpontosulnak.

Migráció, kényszerű lakóhelyelhagyás és menekültügy

A migráció és a mobilitás továbbra is kiemelt prioritásként szerepelt az uniós menetrendben; e tekintetben a közép-mediterrán útvonal került a középpontba fő kihívásként, és az EU-ba való

¹³ Közös közlemény, „A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé”, JOIN(2016) 29 final, 2016.6.8. 9635/17. sz. tanácsi következtetések.

¹⁴ Joint SWD(2015) 182 final, 2015.9.21. „Gender Equality and Women’s Empowerment: Transforming the Lives of Girls and Women through EU External Relations 2016-2020” („A nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése: az EU külkapcsolati politikájának hozzájárulása a nők és a lányok életének átalakulásához [2016–2020]”), amelyet a 2015. október 26-i, 13201/15. sz. tanácsi következtetések követtek.

¹⁵ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2017/EN/SWD-2017-288-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

¹⁶ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3342_en.htm

¹⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/sectors/human-rights-and-democratic-governance/gender-equality/spotlight-initiative_en

bevándorlás kiindulópontja továbbra is Líbia maradt. A törökországi menekülteket támogató eszköz továbbra is igyekezett ellátni a menekültek és a befogadó közösségek szükségleteit az országban, és e törekvések megvalósítására a Bizottság 2017-ben hárommilliárd EUR összeget szentelt.

Az EU vezető szerepet tölt be a Nyugat-Balkánon a menekültekkel és a migrációval kapcsolatos kérdésekre adott válaszok összehangolásában.

A vegyes migráció líbiai kezelése

A Bizottság 2017-ben gyorsan reagált a januárban közzétett, „Migráció a közép-mediterrán útvonalon – A migrációs áramlás kezelése, életmentés” című közös közleményben¹⁸ megfogalmazott ajánlásokra. Sürgősen kidolgozásra került egy 90 millió EUR összegű program a líbiai rászorulóknak nyújtott védelem és segítség, valamint a befogadó közösségek stabilizálásának támogatása érdekében.

Élelmezés- és táplálkozásbiztonság

2017-ben globális szinten nőtt az éhezés, valamint az élelmiszer- és tápanyag-ellátás bizonytalanságának mértéke, és újabb 38 millió ember éhezett. A márciusban közzétett „Az élelmezési válságokról szóló globális jelentés”¹⁹ az élelmezési válság által sújtott több mint 108 millió emberről és számos olyan gócpontról számolt be, ahol fennáll az éhínség kockázata.

A 2. fenntartható fejlesztési cél megvalósításához hozzájáruló uniós erőfeszítések célzott tematikus és kétoldalú támogatást eredményeztek, különösen a számos országban tapasztalható instabilitás és veszélyhelyzetek kezelése tekintetében, és erre a célra 140 millió EUR került elkülönítésre – szinergikus hatásban egy 750 millió EUR összegű támogatással – az éhínség elkerülésére a következő négy, veszélynek kitett országban: Szomália, Dél-Szudán, Jemen és Nigéria.

BOLYGÓNK

Éghajlatváltozás

Az éghajlatváltozás (13. fenntartható fejlesztési cél) továbbra is komoly veszélyt jelent, amely hatással van a globális fenntartható fejlődésre. 2017-ben számos nagy erejű hurrikán rázta meg a karib-tengeri térséget, ami jól szemlélteti a gyakoribbá váló szélsőséges időjárási események hatását. Az EU támogatja a katasztrófakockázat-csökkentésre vonatkozó globális keret elnevezésű kezdeményezést, amelynek keretében értékelések készültek a katasztrófa utáni szükségletekről, és a karib-tengeri térséget sújtó hurrikánokat követően segítették a gyors támogatásnyújtást.

A fejlődő országok többségében első számú prioritásnak számít az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, különösen a fejlődő kis szigetállamokban és a legkevésbé fejlett országokban (LDC-országokban), az EU éghajlatváltozás elleni globális szövetség (GCCA+) elnevezésű kiemelt kezdeményezése pedig továbbra is ezen országokat tekintette elsődleges kedvezményezettnek.

Az EU emellett együttműködött a G20-csoporttal azon tervezett nemzeti vállalások végrehajtásának támogatása érdekében, amelyekről a COP 21 alkalmával született megegyezés.

Környezetvédelem és a természeti erőforrások fenntartható kezelése

¹⁸ JOIN(2017) 4 final, 2017.1.25.

¹⁹ https://ec.europa.eu/europeaid/global-report-food-crises-2017_en

A természeti tőke – többek között a termőföld, a vízkészletek, az erdők, a halállományok és a biológiai sokféleség – számos partnerország gazdaságának képezi sarokkövét, és nagyban hozzájárul az emberek megélhetéséhez. A természeti tőke védelme és az azzal való fenntartható gazdálkodás elengedhetetlen a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend teljesítéséhez (beleértve a 6., 12., 14. és 15. fenntartható fejlesztési célt).

Decemberben az Unió határozott fellépést tanúsított az ENSZ Környezeti Közgyűlésének Nairobiban megrendezett 3. ülésén, amelynek a környezetszennyezéstől mentes bolygó megteremtése felé vezető út volt a témája. Az EU ezenkívül tevékenyen részt vett az óceánok védelmében: 2017 júniusában részt vett az ENSZ New Yorkban megrendezett, a 14. fejlesztési cél megvalósítását célzó óceánvédelmi konferenciáján, valamint októberben megszervezte „A mi óceánunk” című konferenciát Vallettában.

Tekintettel arra, hogy 1,6 milliárd ember megélhetése függ az erdőktől, az EU aktívan kiveszi részét a fenntartható erdőgazdálkodásból. Előrelépés történt az EU erdészeti jogszabályok végrehajtása, erdészeti irányítás és erdészeti termékek kereskedelme (FLEGT) elnevezésű cselekvési tervének²⁰ végrehajtása terén. Önkéntes partnerségi megállapodások megkötésére került sor Hondurasszal és Guyanával. Az EU 2017-ben sikerrel vállalt vezető szerepet a Kongó-medence erdeinek védelmét szolgáló partnerség életre hívásában.

Környezet és természeti erőforrások az EU szomszédságában

A környezet és a természeti erőforrások fenntartható kezelése prioritást élvez a déli és keleti szomszédságban. Az Unió tevékenységének középpontjába a vízgazdálkodásra, a szennyezőanyagok ártalmatlanítására és az országhatárokon átnyúló együttműködésre irányuló kezdeményezések támogatása mellett a körforgásos, karbonszegény és erőforrás-hatékony gazdaságok megteremtése került.

Fenntartható energia

A 2017 decemberében közrebocsátott, „Empowering Development” („A fejlődés érvényre juttatása”) című bizottsági szolgálati munkadokumentum²¹ bemutatta, hogy hogyan járul hozzá a fenntartható energiával kapcsolatos együttműködés a fejlesztési politikáról szóló európai konszenzus végrehajtásához. Az EU 2017-ben intézkedéseket hozott az „Afrika energetizálása” elnevezésű kezdeményezés²² keretében.

Az EU4Energy projekt az energiaipari reformok érdekében nyújtott támogatást az EU keleti szomszédságában. A 2017 júliusában, Triesztben megrendezett Nyugat-Balkán csúcstalálkozó során jóváhagyásra került egy konnektivitás csomag, amely 194 millió EUR összegű uniós támogatásokkal járul hozzá a közlekedési és energetikai összeköttetéseket fejlesztő regionális projektekre vonatkozó, 500 millió EUR összegű beruházásokhoz.

Megújuló energiaforrások Afrikában

2017 végén Zambia, Benin, Elefántcsontpart és Nigéria összesen 85 millió EUR nagyságú összeget különített el a villamosításfinanszírozási kezdeményezés (ElectriFI) azon projektjeire, amelyek 452 000 új háztartásban vezetnek be az áramot, további 88 mW új megújuló energiát generálnak, és

²⁰ <http://www.euflegt.efi.int/flegt-action-plan>

²¹ SWD(2017) 482 final, 2017.12.15.

²² https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/factsheet-5-energise-africa_en.pdf

nagyjából 200 000 tonna szén-dioxidnak megfelelő mennyiséggel csökkentik a kibocsátásokat évente.

JÓLÉT

Együttműködés a magánszektorral

Az EU 2017-ben a fenntartható és inkluzív fejlődés elérése érdekében új megközelítést valósított meg a magánszektor bevonása²³ terén. A Sustainable Business for Africa (SB4A) platform – külső beruházási tervhez kapcsolódó koncepciója révén létrejöhet egy olyan fórum, ahol a magánszektor azonosítani tudja a beruházási korlátokat (hozzájárulva ezzel a 8. fejlesztési cél eléréséhez).

2017 novemberében az EU új, kereskedelemösztönző támogatásra vonatkozó stratégiát fogadott el „Jólét a kereskedelem és a beruházás révén”²⁴ címmel, amely az elmúlt tíz év uniós fellépéseire épül. Annak támogatását helyezi a középpontba, hogy a partnerországok és az ottani iparágak magasabb hozzáadott értékkel rendelkező termékekre és szolgáltatásokra térjenek át, és kihasználják a régiók közötti, valamint az EU-val folytatott kereskedelemben rejlő lehetőségeket.

Mezőgazdasági növekedés

A világ szegényei kétharmadának a mezőgazdaságtól függ a megélhetése, és számos fejlődő ország továbbra is nagymértékben támaszkodik csupán néhány árucikk kereskedelmére.

Az EU nagyjából 40 országban támogat földgazdálkodási tevékenységeket összesen közel 240 millió EUR összköltségvetéssel. Peruban és Hondurasban az EU olyan intézkedéseket finanszírozott, amelyek az őslakos népek földjogainak védelmét szolgálják, valamint alapvető eszközöket biztosítanak számukra (hozzájárulva a 2. fenntartható fejlesztési célhoz).

Az AgriFI segíti a babtermesztést

2017-ben számos program vette kezdetét a mezőgazdasági finanszírozási kezdeményezés (AgriFI)²⁵ keretében, beleértve a kenyai zöldbabágazat értéklánc-elemzését, amely megállapította, hogy a beruházás nagyjából 52 000 mezőgazdasági kistermelő megélhetéséhez járult hozzá.

Infrastruktúra, városok és digitális transzformáció

A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend céljainak teljesítése megkívánja az ellenálló infrastruktúrák kiépítését, az inkluzív és fenntartható iparosodás előmozdítását, valamint az innováció ösztönzését (9. fenntartható fejlesztési cél).

Az EU segédkezett a közös Afrika–EU infrastruktúrára vonatkozó menetrend koordinálásában, és szerepet vállalt az afrikai országok szállításpolitikai programjának igazgatótanácsában, amely az afrikai kormányok és regionális gazdasági közösségek szakpolitikái és stratégiai támogatását szolgálja.

A gyors ütemű urbanizáció komoly fejlesztési kihívást jelent, különösen Ázsia és Afrika esetében. 2017-ben kidolgozásra került a nemzetközi városi együttműködési program (IUC)²⁶, amelynek célja a

²³ https://ec.europa.eu/europeaid/sectors/economic-growth/private-sector-development/funding_en

²⁴ COM(2017) 667 final, 2017.11.13.

²⁵ <https://www.edfi.eu/facility/agrifi/>

²⁶ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/cooperate/international/pdf/iuc_leaflet_en.pdf

bevált városi gyakorlatok megosztása az uniós városok és a stratégiai partnerországok – például India és Kína – városai között, továbbá a külső beruházási terv keretében létrejött egy konkrét beruházási ablak a „Fenntartható városok” (11. fejlesztési cél) számára.

Polgármesterek Szövetsége az EU keleti szomszédságában

Az EU Polgármesterek Szövetsége elnevezésű kezdeményezése támogatja az Örményországban, Azerbajdzsánban, Belaruszban, Grúziában, Moldovában és Ukrajnában található településeket az energiával és az éghajlattal kapcsolatos kötelezettségvállalások teljesítésében. Azáltal, hogy az EU célzott támogatásokat nyújt a projektek számára, hozzájárul azon célkitűzéseik megvalósításához, hogy 2030-ig 30 %-kal csökkenjen a szén-dioxid-kibocsátás. A keleti partnerség térségében több mint 300 település iratkozott fel a Polgármesterek Szövetsége kezdeményezésben való részvételre.

A „Digital4Development” elnevezésű bizottsági szolgálati munkadokumentumban²⁷ meghatározott digitális intézkedések kivitelezhetővé tétele 2017-ben száloptikás infrastruktúrára vonatkozó projekteket, a kritikus információs infrastruktúrák biztonságának és ellenálló képességének javítását, valamint az Afrika-szerte mindenki számára hozzáférhető és megfizethető széles sávú rendszer kialakításának elősegítését foglalta magában.

BÉKE

Demokrácia, emberi jogok és jó kormányzás

Az EU újra megerősítette a demokrácia, az emberi jogok és a jó kormányzás iránti feltétlen támogatását az egész világ viszonylatában (16. fejlesztési cél), és egyúttal megszilárdította globális központi szerepét a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze révén, amely kifejezetten e céllal került létrehozásra.

2017 során folytatódott a demokráciával és az emberi jogokkal kapcsolatos cselekvési tervek végrehajtása, és az első végrehajtási jelentés 2017 júniusában készült el²⁸. Az uniós küldöttségek két eszköz, a „Demokrácia támogatása” és a „Média a demokráciáért” útján kaptak támogatást, melynek célja a demokrácia támogatása, illetve a véleménynyilvánítás szabadsága terén való kapacitásépítés. Szeptemberben globális EU4Democracy kampányra került sor.

Az alapvető feladatok elsődlegessége a bővítés terén

Az „alapvető feladatok elsődlegességének” megközelítése továbbra is a bővítési politika elveinek részét képezi annak biztosítása érdekében, hogy az országok már a csatlakozási folyamat kezdetén olyan területeken helyezték előtérbe a reformokat, mint például a jogállamiság és az alapvető jogok, a demokratikus intézmények és a közigazgatási reformja.

Márciusban elfogadásra került a gyermekjogok előmozdítására és védelmére vonatkozó uniós iránymutatások felülvizsgált változata²⁹, amely meghatározza az Unió általános stratégiáját és céljait annak biztosítására vonatkozóan, hogy az uniós szakpolitikák és intézkedések támogassák a partnerországok rendszereinek megerősítését, beleértve a gyermekek védelmét.

²⁷ SWD(2017) 157 final, 2017.5.2.

²⁸ SWD(2017) 254 final, 2017.6.27.

²⁹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_guidelines_rights_of_child_2017.pdf

Az igazságszolgáltatás reformjának támogatása Tunéziában

Az Unió 2017-ben megújította a tunéziai igazságszolgáltatási ágazatnak nyújtott támogatását, aminek keretében az Európa Tanáccsal együttműködésben elfogadásra került a *Programme d'Appui à la Réforme de la Justice III* harmadik szakasza (70 millió EUR értékben). A program megerősíti az igazságszolgáltatás függetlenségét és pártatlanságát, és egyúttal szélesebb körű hozzáférést biztosít ahhoz a polgárok számára.

Ellenálló képesség és instabilitás

„Az ellenálló képesség stratégiai megközelítése az EU külső tevékenységeiben” című 2017. évi közös közlemény³⁰ lehetővé tette az EU számára, hogy kiterjesztett, több ágazatot átfogó kötelezettségvállalást tegyen az ellenálló képesség vonatkozásában. Egy hat országban (Csád, Irak, Mianmar/Burma, Nigéria, Szudán, Uganda) folytatott kísérleti eljárás keretében tesztelésre került a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a béke tágabb kapcsolata.

2017-ben az ellenálló képesség megerősítésére és a sebezhető pontok felszámolására irányuló munka a következő négy területre összpontosított: az ellenálló képességre vonatkozó keretrendszer megerősítése; a már létező átfogó megközelítésre épülő integrált megközelítés kidolgozása a külső konfliktusok és a válságok tekintetében; az ellenálló képesség fontosságának megerősítése konfliktus- és válsághelyzetekben; a béke- és államépítésről folyó nemzetközi párbeszéd támogatása az instabil országok vezetésével.

Biztonság

2017-ben ismételten világossá vált, hogy az EU kulcsszerepet tölt be a biztonság tekintetében. A stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz létrehozásáról szóló rendelet módosítása, valamint a biztonságot és a fejlesztést támogató kapacitásépítésre vonatkozó kezdeményezés³¹ 2017 decemberében lépett életbe. Ez a jelentős szakpolitikai fejlemény lehetővé teszi, hogy az EU a fejlesztési célok elérése érdekében egyértelműen meghatározott körülmények között kapcsolatba lépjen katonai szereplőkkel.

A stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz létrehozásáról szóló rendelet hozzájárult az azt kísérő békés politikai átalakulásokhoz – például Kenyában és Gambiában –, és további támogatást nyújtott a kolumbiai békefolyamathoz, valamint a Koszovó–Szerbia párbeszéd, továbbá a békeközvetítői kezdeményezések számára Nigéria Niger-delta régiójában a nigeri tubuk és a tuareg közösségek, valamint Guatemala és Belize között. Az Afganisztánban, Bosznia-Hercegovinában, Koszovóban³², Líbiában, Nigerben és Szomáliában végrehajtott új fellépések közvetlenül kiegészítették a közös biztonság- és védelempolitika (KBVP) keretében végrehajtott missziókat.

A stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz a Közép-afrikai Köztársaságban, Grúziában, Maliban és Ukrajnában zajló programokkal ötvözve közvetlenül kiegészített 12-t a folyamatban lévő 16 KBVP-misszióból.

Világszintű KBVP-missziók

³⁰ JOIN(2017) 21 final, 2017.6.7.

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2306 rendelete (2017. december 12.).

³² Ez a megnevezés nem érinti a státusz kérdését, továbbá összhangban van az 1244 (1999) ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróság koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

A 16 KBVP-misszióba és műveletbe beletartozik három, a műveleti parancsnok felelősségi körében folyó katonai művelet (a SOPHIA, az ATALANTA és az EUFOR ALTHEA művelet), valamint három olyan képzési misszió, amely nem a műveleti parancsnok felelősségi körébe tartozik (az Európai Uniónak a közép-afrikai köztársaságbeli, a mali, valamint a szomáliai fegyveres erők kiképzéséhez hozzájáruló katonai missziója). Létezik továbbá egy, a polgári műveleti parancsnok felelősségi körében folyó polgári misszió (az Európai Unió koszovói jogállamiság-missziója, EULEX), egy polgári megfigyelő misszió (az Európai Unió grúziai megfigyelő missziója, EUMM), egy bizalomépítő intézkedésre vonatkozó misszió (a rafahi határellenőrzést segítő európai uniós misszió, EU BAM), négy kapacitásépítést célzó misszió (az Európai Unió palesztin területeken folytatott rendőri missziója, EUPOL COPPS), az EU szomáliai, mali és nigeri kapacitásépítést célzó missziója, valamint két tanácsadó misszió (EUAM Ukrajna, EUAM Irak).

Az EU terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos külső tevékenységére vonatkozó, 2017 júniusában elfogadott tanácsi következtetések³³ még inkább megszilárdítják az antiterrorista szakértők hálózatát az EU küldöttségeibe, és nagyobb összhangot hoznak létre a biztonságra vonatkozó belső és külső intézkedések tekintetében azáltal, hogy megerősítik a bel- és igazságügyi ügynökségek szerepét a harmadik országokat illetően.

Az EU–NATO együttműködés tekintetében megkezdődött az első közös javaslatcsomag (42 intézkedés) végrehajtása, amely intézkedésekről a 2016. júliusi együttes nyilatkozat keretében született megállapodás. A két szervezet tanácsa 2017 decemberében új közös javaslatcsomagot hagyott jóvá, amely³² kiegészítő intézkedést tartalmaz, és kiterjeszti az együttműködést olyan kulcsfontosságú területekre, mint például a terrorizmus elleni küzdelem, a nők helyzete, a béke és biztonság, valamint a katonai mobilitás.

Stabilitás

Az EU támogatja a stabilizációs intézkedéseket Líbiában, amelyek a nélkülözhetetlen infrastruktúrák helyreállítására, a humanitárius aknamentesítésre, valamint nemzeti konszenzus közvetítői támogatás segítségével történő kiépítésére irányulnak.

2017 márciusában elfogadásra került „Az uniós szerepvállalás további fokozása Szíriában: az EU békeépítési erőfeszítéseinek növelése” című közös közlemény³⁴, amely meghatározta az uniós fellépések arra vonatkozó alapvető célkitűzéseit, hogy véget vessenek a háborúnak és előmozdítsák a valódi politikai átalakulást.

Nukleáris biztonság

A Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz program – a nukleáris biztonság, az egészségügy, a környezet és a kapcsolódó témák kezelését célzó multidimenziális megközelítése révén – a fejlesztési politikáról szóló európai konszenzus számos fő területéhez hozzájárul, beleértve az Ukrajnában, Közép-Ázsiában és Iránban végrehajtott kulcsfontosságú kiemelt intézkedéseket.

Béke és jólét Iránban

A Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz fontos szerepet töltött be az Iránnal kötött diplomáciai megállapodás, az átfogó közös cselekvési terv (JCPOA) gyakorlatba való átültetésében,

³³ <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2017/06/19/conclusions-counterterrorism/>

³⁴ JOIN(2017) 11 final, 2017.3.14.

ami mérföldkőnek számít a nemzetközi nonproliferáció tekintetében, és jelentősen hozzájárul a béke fenntartásához a térségben. Az iráni nukleáris szabályozó hatóságot támogató első projekt 2017 júliusában került kezdeményezésre.

PARTNERSÉGEK

Együttműködés a civil társadalommal, a donorközösséggel és a nemzetközi szervezetekkel

A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend sikerének központi elemét képezi a fenntartható fejlődésre vonatkozó globális partnerség fellendítése, valamint a végrehajtás módjainak megerősítése (17. fejlesztési cél).

Az Unió és az ENSZ nélkülözhetetlen partnerek a béke és a biztonság megvalósítása terén. Az EU 2017-ben továbbra is részt vett a fejlesztéssel kapcsolatos ENSZ-folyamatokban, többek között a magas szintű politikai fórum, illetve a fejlesztésfinanszírozási fórum munkájában.

Az EU tovább erősítette együttműködését a társadalmi szervezetekkel. 23 partnerségi keretmegállapodás végrehajtására került sor civil társadalmi platformok közreműködésével. 2017-ben megjelent a „Report on EU engagement with Civil Society”³⁵ (Az Unió civil társadalommal való együttműködéséről szóló jelentés).

2017-ben számos fejlesztéspolitikai párbeszéd folyta olyan Unión kívüli donorokkal, mint például Ausztrália, Kanada, Japán, a Koreai Köztársaság és az USA.

A Partnerségi Eszköz segítségével 2017-ben tovább folyt a belső szakpolitikák külső dimenziójának meghatározása és végrehajtása a különböző szakpolitikai területek összekapcsolásával. Az intézkedések olyan globális kihívásokkal foglalkoznak, mint az éghajlatváltozás és a környezetvédelem (azon belül például a tiszta energiák), az Európa 2020 stratégia³⁶ nemzetközi dimenziója, a piacokhoz való hozzáférés fokozása és az uniós vállalatok (különösen a kkv-k) számára elérhető kereskedelmi, beruházási és üzleti lehetőségek élénkítése, valamint a társadalmi diplomácia.

2017 során a Bizottság továbbra is igyekezett szoros együttműködést folytatni az olyan nemzetközi partnerekkel, mint a G7- és a G20-csoport, a Világbank és a Nemzetközi Valutaalap.

ELSZÁMOLTATHATÓSÁG és EREDMÉNYEK

Az Európai Bizottság az EU fejlesztési és együttműködési eredménykeretén keresztül nyomon követi a világ különböző részein különböző partnerekkel folytatott, uniós finanszírozással megvalósuló fellépések eredményeit, és jelentést készít ezekről.

A 2016 közepe és 2017 közepe között befejeződött uniós finanszírozású projektek és programok a következő eredményekhez járultak hozzá:

EMBEREK

³⁵ <https://europa.eu/capacity4dev/policy-forum-development/documents/eu-cso-report-1>

³⁶ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/europe-2020-strategy_en

A táplálkozással összefüggő programok előnyeiben 1 492 000 termékeny korban lévő nő és öt év alatti gyermek részesült.

12 437 000 gyermek vett részt **alapfokú oktatásban**, 3 377 000 pedig **középfokú oktatásban**.

3 096 000 szülésnél segédkeztek képzett egészségügyi dolgozók, csökkentve ezáltal **a gyermekági halálozások számát**.

136 000 000, rovarirtó szerrel kezelt, ágy fölé helyezhető szúnyoghálót osztottak szét a **malária terjedésének megakadályozása érdekében**.³⁷

BOLYGÓNK

16 140 000 hektár védett területet vettek kezelésbe annak érdekében, hogy **elősegítsék a biológiai sokféleség** fenntartását és a természeti örökség megőrzését.

3 438 000 személy számára biztosítottak **fenntartható energiaszolgáltatásokat**.

JÓLÉT

757 000 ember jutott földterülethez, és teremtette meg a megfelelő eszközöket ahhoz, hogy **fenntartható megélhetésre tegyen szert a mezőgazdaságon keresztül**.

1 844 000 ember számára biztosítottak összeköttetést **minden évszakban járható utakkal**.

166 000 személy élvezhette a **foglalkoztathatóságot** fokozó szakképzési vagy készségfejlesztő programok előnyeit.

BÉKE

309 000 személy részesült közvetlen **jogi segítségnyújtásban**, amely biztosította a törvény előtti egyenlőséget;

1 420 000 személy részesült közvetlenül a **konfliktust követő polgári békeépítést és a konfliktusmegelőzést támogató programokból**.

³⁷ Ebben az eredményben szerepe volt az EU által az AIDS, a tuberkulózis és a malária elleni küzdelmet célzó globális alap számára nyújtott folyamatos támogatásnak is.